

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อันนี้เป็นกรรมนะ เป็นกรรม สมัยโบราณมานี้ เขาบอกว่า “ชั่วช่วงซี ดีช่วงสงฆ์”
เมื่อก่อนเขาพูดกันแบบนี้เห็นไหม นี่สังคมเขาบอกว่า ชั่วช่วงซี ดีช่วงสงฆ์ เราก็ปล่อยกัน
เราปล่อยกันเพราะอะไร.. เพราะเรากลัวว่าเราไปทำสิ่งใดแล้วจะเป็นบาปเป็นกรรม

แต่ในพุทธศาสนา ธรรมและวินัยมันจะเป็นคลื่นซัดสิ่งต่างๆ เข้าฝั่งหมด ทะเลไม่
ยอมรับสิ่งสกปรก มันจะพัดทุกๆ อย่างเข้าฝั่ง ธรรมและวินัยนี้ถ้าทำสิ่งใดไปแล้ว กรรม
มันจะให้ผลเอง แล้วครูบาอาจารย์ก็บอกว่า “ปล่อยให้เวรกรรมมันจัดการกันเอง”

อันนี้ก็เหมือนเวรกรรมมันจัดการนะ เวรกรรมนี้มันจัดการมันเอง เราก็ดีมันกันไป
แล้วก็บอกว่า “นี่ทำดี.. ทำดี ..ทำดีทำไมเป็นอย่างนี้”

ถ้าทำดีเห็น ไหม คุณครูบาศรีวิชัย ครูบาศรีวิชัยนี้ทำดี.. ทำดีขนาดไหนนะ
เพียงแต่เวลาบวชพระ.. เหตุเพราะบวชพระไม่ได้บอกพระผู้ใหญ่ ก็อยู่ในป่าในเขาก็บวช
กันเอง เขาหาว่า “แข็งข้อ” ก็แค่นั้นนะ เหตุแค่นั้น..

แต่ความจริงแล้วนี้ ครูบาศรีวิชัย ท่านตั้งสัจจะของท่านมาเป็นพระ โพธิสัตว์ ก็
ทำดีของท่าน เพียงแต่ผู้ปกครองเขามีอำนาจ มีตำแหน่งต่างๆ แต่เขาไม่มีชื่อเสียงพอ คน
เขาไม่นับถือศรัทธาคนที่ไม่มียศฐาบรรดาศักดิ์ไง ไม่มียศฐาบรรดาศักดิ์ แต่เขาทำสัจจะ
ความจริง นี่สุดท้ายแล้วนี้ เวรกรรมมันให้ผลของมันเอง

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เวรกรรมมันจะให้ผลนี้ ใครทำสิ่งใดมา แล้วก็จะบอกว่าอิจฉา
.. อิจฉา..ใครไปอิจฉาใคร !! โอ้..กูไม่อิจฉานรกใครหรือ กูไม่เอาอิจฉาใครมาเป็นของกู
หรือ กู.. อิจฉาคนไฉนหรือเวจีนี้ แล้วกูอิจฉาเขา กูอยากจะแย่งชิงเขามา.. กูไม่เอาละ
ใครจะไปอิจฉานรก ! โอ้ย... นรกหรือเวจีใครอยากได้ ไม่มีใครอยากได้หรือ

เอ่อ.. สายตาของคนมันคนละสายตา โลกธรรม ๘ มีตาภเลื่อมตาภ มียศเลื่อมยศ
ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านอยู่ในป่าในเขาเห็นใหม่ ท่านอยู่ในป่า
ในเขาท่านมีความสุขของท่านนะ แล้วมีความสุข ไม่มีความสุขเปล่าๆ นะ ...

หลวงปู่มั่น เวลาท่านพูดกับหลวงตา เวลาที่มีพระมา “ชมมสากัจฉา” หรือมาถาม
ธรรมะนะ หลวงปู่มั่นท่านเทศน์ว่าการได้ทั้งวันทั้งคืนเลย แต่เวลาที่มีโยมมานะ ท่านบอก
ให้หลวงตาเป็นคนรับ ท่านไม่พูดด้วยนะ ท่านไม่อยากจะเสียเวลากับพวกญาติโยมเลย
เพราะญาติโยมนะ วุฒิภาวะเขาจะเข้าถึงธรรมได้ขนาดไหน นี้วุฒิภาวะ !

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เผยแผ่ธรรม.. เผยแผ่ธรรมนี้ พระมันปฏิบัติได้หรือยัง พระนี้
เป็นนักรบนะ แล้วออกมาเพื่อจะเอาชนะกิเลส เพื่อจะต่อสู้กับกิเลส สอนพระสิ.. สอน
พระเราให้ได้ แต่นี้ไปสอนโยม

สอนโยมก็ใช่ ! นี้ดูสิ โยมมาทำบุญกุศลก็สอนโยมนี่แหละ แต่สอนโยมนี่ โยมมี
โอกาสแค่ไหน ถ้าพูดอย่างนี้บอกแบ่งแยก โยมนี้มีโอกาส ...คนก็มีหัวใจนะ มีการรับรู้
ความรู้สึกทุกคน ทุกคนเข้าถึงสังขารได้ทั้งนั้น

แต่ของเขาเห็นใหม่ ในพระไตรปิฎกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้
“ทางของนักรบ ทางของนักรบนี้กว้างขวาง ภาวนาได้ ๒๔ ชั่วโมง ทางของคฤหัสถ์เขา
เป็นทางคับแคบ”

คับแคบเพราะเขาทำมาหากิน เขาจะภาวนาของเขาได้ช่วงกลางคืน นั่นทางของ
เขาคับแคบ คนที่มีโอกาสน้อย คือคนที่ทางคับแคบนะ

ไอ้โฮ.. เผยแผ่ใหญ่เลย ไอ้พระนี่ไม่เคยดูแลเลย เวลาพระเขาจะเอาจริงเอาจัง พระ
นี่เคยดูแลพระบ้างไหม.. ถ้าดูแลพระนี่ พระปฏิบัติอย่างไร พระกับพระมันรู้ทันกัน คน
ปฏิบัติด้วยกันมันเห็นไส้เห็นพุงกัน ถ้าเห็นไส้เห็นพุงนี้ การลงใจหรือไม่ลงใจ มันอยู่ที่
นั่น นี่เรื่องของโลกๆ เห็นใหม่ ใครไปอิจฉา มันไม่มีความสุขหรอก

ความสุขนะ.. หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านอยู่ในป่าในเขา หลวงปู่มั่นอยู่
เชิงใหม่ ไม่ออกมาข้างนอกเลยนะ นี่มีงานทั้งวัน รับเทวดา อินทร์ พรหม ตลอด แล้วก็
อบรมพระ นี่ท่านมีความสุขของท่าน สุขอย่างไร..

คูสิ นักกีฬาชนิดใดก็ได้แล้วแต่ ถ้าคู่ต่อสู้ของเขามีความเสมอกัน มีวุฒิภาวะระดับเดียวกัน ก็พานั้นจะสนุกกรีกครั้น นักกีฬาทุกชนิด ถ้านักกีฬาสูสีกัน นั้นนะก็พานั้นจะมีสีสัน

พระกับพระ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติด้วยกัน คุยธรรมะมัน “ชมมสากจฺจา เอตมฺมงฺกล มุตตมํ” มันรื่นเรียงนะ ไม่ใช่ นักกีฬากระดุกคนละเบอร์เลยนะ ไม่ต้องชก ไม่ต้องขึ้นไป เขาก็รู้แล้วว่ามันเพื่อย่วนยังคำ ญาติโยมเขาจะรู้อะไรด้วย เขาปฏิบัติอะไร เขาก็ได้เงินทองเต็มกระเป๋าของเขานั้นนะ เขาปฏิบัติเขาได้โสดาบัน สกิทาคา อนาคา.. อทาคายี่หื้อ เงินทองนั้นมีนี่..

แล้วเวลาพระพุทธ โสดาบัน สกิทาคา อนาคา.. อนาคาอะไร.. มันคาจื่อ คาอะไร นั้นนะ มันมวยคนละชั้น ไม่มีใครรู้ใครหรอก มันรับรู้อะไรไม่ได้หรอก ญาติโยมเขาจะไม่รับรู้ โสดาบัน สกิทาคา อนาคา ของใครเป็นอย่างไร เขาไม่รับรู้หรอก แต่ก็ตั้งกัน...!

อย่างนี้หรืออิจฉา... ? มันคนละชั้น คูสิ คูเล็กต่อยกับผู้ใหญ่ คูทุเรสมาก ! แต่นักมวยที่กระดุกเบอร์เดียวกัน น้ำหนัก ชั้นเชิงลีลา เหมือนกันนะ แล้วชิงแชมป์กัน โอ๊ย ! สนุกมาก

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ผู้ที่ปฏิบัติมีวุฒิภาวะ ครูบาอาจารย์ท่านชี้นำนะ แล้วนี่ มันจะเข้าได้เข้าเต็ม มันจะได้เสียนะ นี่ไง มีความสุขใจ มันรื่นเรียงอาหาญใจ มันมีความสุขคึกคักในธรรมใจ ธรรมเป็นที่พึ่งอาศัยใจ นี้อย่างนี้สิถึงจะเป็นธรรม

ถ้าเป็นคฤหัสถ์ คุณนางวิสาขาสิ คุณครูบาอาจารย์เราสิ คุณหลวงตาท่านมาอยู่ที่เมืองจันทร์เห็นไหม ผู้ที่ปฏิบัตินะ รู้วาระจิต ขนาดว่าคูใจพระออกหมดเลย คูสิ ที่อาจารย์สิงห์ทองไปถาม นี่คูใจใคร.. คูใจใคร.. ให้อูใจเราด้วยสิ คูใจพระเห็นไหม เขาอูเขาทายเพี้ยะๆ เลยเห็นไหม

นี่มีที่เมืองจันทร์นะ เวลาหลวงตาท่านไปเทศน์ว่ากร ท่านไปรื้อสัตว์ขนสัตว์นะ นั้นนะภาวนาเป็นจริง

“นิพพานหนองเสม็ด เห็นไหม”

“โอ๊ย.. หลวงตา^{รู้}แล้ว นิพพานหนองเสม็ด นิพพานหนองเสม็ด”

หลวงตาท่านบอก “นิพพานหนองเสม็ด มันเป็นอย่างไร” ก็อธิบายใหญ่เลย

หลวงตาบอก “เอาอย่าง^{นี้}นะ ต่อไปให้กำหนดอย่าง^{นี้}นะ.. กำหนดอย่าง^{นี้}นะ..”

พอมหาหลวงตาอีกรอบหนึ่ง “โอ.. นิพพานหนองเสม็ดมันผิดนะหลวงตา โอ๊ย.. นิพพานของหลวงตาถูกต้องกว่า”

นี่มัน ธรรมสาธุการ ให้เหตุให้ผล เวลาให้ผู้ปฏิบัติ เขาก็พัฒนาของเขา มันเป็นเรื่องจริงของเขา นี่ไง สิ่ง^{นี้}ถึงเป็นธรรม อย่าง^{นี้}ถึงไม่อิจฉา อย่าง^{นี้}ถึงือเป็นความจริง

ไอ้อย่าง^{นี้}นั้นอิจฉานรก ไม่เอาละ ใครจะไปอิจฉานรก โอ๊ย.. นรกอเวจีใครจะไปอิจฉามัน ไม่ดีใครจะอยากได้ ของไม่ดีใครก็ไม่อยากได้.. ทุกคนก็อยากได้ของดี ถ้าของดีเป็นความจริงขึ้นมาแล้วของดี คุณ คุณครูบาอาจารย์ดี ของดีเห็นใหม่ เราทำอะไรก็แล้วแต่ เราจะรู้เลยว่าสังคมเห็นใหม่

เราออกไปสังคมดี เรามาวัดมาวานี้ เราไปคุยให้ใครฟังได้ไหม เขาบอก พวกนี้โง่ มาวัดมาวานี้ หาเงินหาทองแล้วไปวัดไปวา.. โง่ ! เขามีความสุขความสบายกัน ไปพูดกับเขา เขาเข้าใจเขาใหม่ละ สังคมเป็นอย่าง^{นั้น} ลองไปพูดคุย

นี่เขาบอก พวกนี้ไม่รู้คุณค่าชีวิต ของเขานี้ทำมาหากินอานเหงื่อต่าง^{น้ำ}นะ โอ้โฮ.. เงินทองไหลมาเทมา ไอ้พวกนี้ไปไหนกัน^{นี้} !! โอ๊ย.. เวลาเหลือเฟือ โอ๊ย.. ไปนั่งๆ นอนๆ ไม่มาทำมาหากิน แล้วคุยกันรู้เรื่องใหม่ นี่แล้วสังคมเป็นอย่าง^{นั้น}นะ นี่แล้วก็เผยแพร่ธรรม เผยแพร่ธรรม

จิตใจควรแก่การงานนะ หลวงปู่^{นั้น}เวลาท่านจะสั่งสอนของท่านเห็นใหม่ ให้ท่าน เพื่อเข้ามาได้ฟังธรรม พอฟังธรรมแล้วเราก็ไปวินิจฉัยของเรา แล้วเราก็คัดแยก คัดเลือกของเรา อะไรดีไม่ดีเห็น ใหม่ จิตใจมันก็เลือก ถ้าสิ่งใดที่ดีขึ้นมา มันก็จะมั่นคงขึ้น จะถือศีลขึ้น จะปรกต^{ขึ้น} พอปรกต^{ขึ้น}ก็อยากจะภาวนา ถ้าภาวนาขึ้นมาเห็นใหม่ มันก็ได้ มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา มันจะรู้เข้ามา มันจะเห็นจริงเข้ามา

ความจริงมันก็คือความจริง ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย แล้วความจริงพิสูจน์ได้ แล้วถ้าเป็นความจริงขึ้นมา นี้กุศล อกุศล ความคิด เห็นใหม่ ความคิดในหัวใจเกิดขึ้น มันรู้หมดนะ ถ้าความเป็นจริงขึ้นมาได้ แต่ ! เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันเห็นใหม่ เราจะบอกว่า กรรมเก่า กรรมใหม่

มันมีพันธุกรรมทางจิต จิตของเราทำบุญกุศลมานี้ ๕๐ % แล้วในปัจจุบันนี้อีก ๕๐ % สิ่งนี้เป็นพันธุกรรมมา ครุนี้สอนนักเรียนจะเข้าใจได้ง่ายๆ เด็กเห็นใหม่ คุณติ เราสอนสิ่งใด เด็กมันมีเขาวัวมีปัญญาของมัน นี่เด็กคนนี้มีเขาวัวปัญญาดีมาก แต่เด็กบางคนนะ โอ้โฮ หัวทึบมาก.. บอกแล้วบอกอีก.. บอกแล้วบอกอีก อย่างนี้พันธุกรรมของเขามาอย่างนั้น จิตของเราแต่ละคนเป็นอย่างนั้น

ถ้าจิตของเราทุกคนเป็นอย่างนั้น เวลามาปฏิบัติ มันจะได้จริงหรือไม่ได้จริง ถ้าพันธุกรรมของเราเป็นเด็กที่หัวทึบมาก เวลาครูบาอาจารย์สอนขนาดไหน เราไม่เข้าใจ เราก็พยายามของเรา เราก็ต้องพยายามของเราเพื่อจะให้เราสอบผ่านให้ได้

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ถึงเราจะปฏิบัติแล้วมันจะยากเย็นแสนเข็ญขนาดไหน เราก็ต้องมุนานะของเรา ทาน ศีล ภาวนา เพราะมันไม่มีสิ่งใดหรอกที่จะทำให้พ้นจากทุกข์ ไม่มีสิ่งใดหรอกที่จะมีบุญกุศลเท่ากับการนั่งพุทโธๆ นี่การภาวนา

ทำทาน ร้อยหนพันหน ไม่เท่าถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหน ไม่เท่าเกิดสมาธิขึ้นหนึ่ง สมาธิร้อยหนพันหนไม่เท่าปัญญาที่จะเกิดวิมุตติขึ้นหนึ่ง นี่สิ่งที่เกิดปัญญา แล้วเรานั่งทำพุทโธๆ อยู่ นี่มันเป็นงานอันละเอียด มันเป็นงานที่ทำได้ยาก เพราะว่าจับนั่งเฉยๆ ให้จิตนิ่งๆ นี่ทำได้ยากมาก

ฉะนั้นสิ่งต่างๆ อย่างนี้ เวลาเราปฏิบัติขึ้นมาเห็นใหม่ นี่พันธุกรรม สิ่งนี้ ๕๐ % มาจากอดีตชาติ สิ่งที่เกิด.. ใครจะบอกว่าเกิดแล้วสูญ เกิดมาชาติเดียวไม่มีสิ่งต่างๆ นั่นมันจี๊ไม้ มันพุดด้วยสัญญาอารมณ์ แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง จิตมันมีของมัน มันพิสูจน์ของมันด้วยใจ ด้วยพันธุกรรมของมัน

ถ้าพันธุกรรมของมัน มันมีเขาวัวปัญญาของมัน นี่มันจะไม่โดนหลอกอย่างนี้ !! มันจะไม่ตามกระแสไปอย่างนี้ไง มันจะกัดเหล็กของมัน เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะว่า

เรามีจุดยืนของเรา พันธกรรมของเรามันมั่นคงขึ้นมา เราจะแยกคิดแยกถูกได้ชัดเจนขึ้น เราจะรู้เห็นได้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก นี่พันธกรรมของมันดีขึ้นมาเห็นใหม่ มันก็ไม่ไหลไปตามกระแสโลกเห็นใหม่ มันจะเข้าสู่ธรรม

ถ้าเข้าสู่ธรรมด้วยสติปัญญาของเรา ถ้าสติปัญญาของเรา เราพยายามของเรา เราตั้งสติของเรา เห็นใหม่ มันต้องเกิดที่นี่! มันไม่ใช่จำมาหรืออก สาธุ! ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธพจน์นะสาธุ.. สาธุพุทธพจน์ นี่พระพุทธเจ้าสอนถูกต้อง ถูกต้องจริงๆ แต่กิเลสของเรามันตีความเข้ากิเลสเราหมดละ เรานี่โง่เป็นควายเลย แต่พูดพุทธพจน์นะ พุทธพจน์บอกว่าให้กินหญ้าๆ พอพุทธพจน์บอกให้ทำสมาธิ มันบอกกินหญ้าดีกว่าทำสมาธิ มันโง่เง่าขนาดนั้นนะ แต่มันอ้างพุทธพจน์ๆ

แต่คนมันเห็นมันรู้ คนทำจริงมันรู้ได้ แต่คนทำไม่จริง ไอ้ที่อ้างแต่ตำราๆ นี่...

ปริยัติศึกษามาเพื่อความรับรู้นะ คุณสิ นักศึกษาเวลาจบมาได้รับปริญญากันแล้วนี่ ถ้าทำงานไม่เป็นก็คือทำงานไม่เป็นนะ เขาต้องมาฝึกงานกันนะ นี่ก็เหมือนกัน พุทธพจน์ก็เหมือนกับได้จบปริญญามานะ เรียนมาจนไบร์ทมากเลย แต่ทำงานไม่เป็นก็คือทำงานไม่เป็นนะ

คุณสิคนฝึกงานมาเห็นใหม่ เขาฝึกงานมาตั้งแต่เด็กแต่น้อยนะ คุณสิ อย่างหนองโพนี้ เวลาพวกตรวจราชการมา เขาบอกให้ฝึกหัดเด็ก ให้เด็กมันมารีดโคนมนะ โอ้โฮ เด็กมันรีดชั้นหนึ่งเลยนะ เขาบอก โอ๊ย อาจารย์นี่สอนดีมากเลย แต่ไม่รู้หรือว่าไอ้เด็กพวกนี้มันทำมาตั้งแต่เด็ก บ้านมันเลี้ยงวัวทั้งนั้นนะ

นี่ไงประสบการณ์ของมัน ประสบการณ์ของการกระทำ ครุนี้ทิ้งมากนะ เขาให้คะแนนได้ ๑๐ คะแนน นี่เขาจะให้ ๑๐๐ คะแนน มันให้ไม่ได้ เพราะคะแนนมันให้ได้แค่ ๑๐ คะแนน เพราะมันทำได้จริง

มันทำได้จริง มันไม่ได้จำมา จำมามันไร้สาระ! จำมาเดี๋ยวก็ลืม จำมาทำไม ทำไมไม่ทำให้เกิดขึ้นมา ให้เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเกิดความจริงขึ้นมาสิมันถึงเป็นความจริง สมาธิเป็นอย่างไร? สติเป็นอย่างไร? ถ้าสติมันมีนะ เราจะมีสติพร้อม เราจะไม่ลอกแลก เราจะไม่วอกแวกใคร เพราะอะไร

เพราะว่าเราจะฝึกสติได้ขนาดนี้ ทุกข์เกือบเป็นเกือบตาย คนที่ทำสมาธินี้เขาต้องการความสงบสังัดของเขา ไม่ใช่หมาบ้า! พล่าม! พล่าม! พล่าม! อยู่ทั้งวัน เขาต้องการความสงบก็ไปพล่ามๆ ใส่เขา “นี่พุทธรพจน์” จะพล่ามพุทธรพจน์ใส่เขา มันจะเห่าใส่เขา จะกัดเขา “นี่พุทธรพจน์นะ” เขากลับหมาบ้า หมาบ้าจะไปกัดเขา

แต่ถ้าเป็นความจริง สติพร้อมนี้ไม่พูดกับใคร เห็นใหม่ คูสิ ในสมัยพุทธกาลที่ว่า พระปฏิบัตินะ เวลาเขาไปถึงที่วัดไม่มีใครเลย เขาบอกว่า วัดนี้ทะเลาะกันหรือ พระไปไหนหมด เขาก็บอกให้เคาะระฆังสิ พอเคาะระฆังก็ต่างคนต่างมา พอต่างคนต่างมาขึ้นมา นี่ ก็ไปฟ้องพระพุทธเจ้าว่าทะเลาะกัน พระพุทธเจ้าบอกว่า “นี่สุดยอด สุดยอดของคนมีสติปัญญา ต่างคนต่างรักษาใจของตัวเอง สงบนิ่งในใจ”

พอสงบนิ่งแล้วต้องการความสงบสังัด มันกลัวใจ มันกลัวการกระทบกระทั่ง มันกลัวจิตส่งออก เพราะพอกระทบแล้วจิตมันก็ออก เขารักษาของเขา นี่พระปฏิบัติเขาเป็นแบบนี้ ไม่ใช่ พล่าม! พล่าม! พล่าม! เหมือนคนบ้า ใอันนั้นไม่ใช่พระปฏิบัติหรอก ถ้าเราไปวัดปฏิบัติ เราต้องการความสงบสังัด เราต้องเห็นใจเขา ทุกคนต้องการอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น

นี่พูดถึงว่าสังคมโลก สังคมโลกเป็นอย่างไร เราก็เข้าใจ เพราะโลก วุฒิภาวะของสังคมเขาได้แก่นั้นแหละ ความถูก ความผิดนะ เราถึงพูดเมื่อวานเห็นใหม่ กรณีนี้เป็นการตะหนุเข้าปากหมา ซี่อันนี้ผิดๆ เขาก็แสวงหา มันก็ผิดทั้งนั้นนะ จากผิดไปสู่ผิดใจ ก็ชอบความสะดวกสบายใจ ไม่ต้องทำอะไรเลยจะได้เป็นพระอรหันต์.. แล้วก็ไปนะ โอ๊ยอยู่เฉยๆ สักแต่ว่า ทุกอย่างไม่มีอะไรเลย นี่ไงเป็นพระอรหันต์

จู้ๆๆๆ ไร้สาระ.. ไร้สาระมาก...

นี่เรื่องของเขา นี่พูดถึง เพราะวุฒิภาวะของสังคมมันได้แก่นั้น สังคมมันรู้ขึ้นมาไม่ได้ พอรู้ขึ้นมาไม่ได้ พูดเท่าไรมันก็เป็นอย่างนั้น พูดกับคนตาบอดมันก็เป็นอย่างนั้นนะ เพียงแต่ว่า ในเมื่อเหตุการณ์มันเกิดขึ้นมาแล้ว เราก็ดูแลไปเท่านั้นนะ

นี่ดูแลกกันไป ดูแลกกันไป... ทำไมครูบาอาจารย์.. เขาบอกว่าหลวงตาไม่เห็นพูด
ใครไม่เห็นพูด.. พูดออกมานี้มันเหมือนพูดกับคนตาบอด มันก็เท่านั้นแหละ แต่คนรู้จริง
มีแต่คนรู้จริงมีส่วนน้อย

ฉะนั้นถึงบอกว่า ถ้าเป็นอิจฉานะ "ไม่อิจฉา" "ไม่อิจฉาความชั่วของใคร แต่อิจฉา
ความดีดี ความดีอยากได้ ใครทำดีอยากได้ดีด้วย แต่ถ้าใครทำชั่ว "ไม่อิจฉาเด็ดขาด" เอวัง